

Inhoudsopgave

Voorwoord	6	PRAKTISCHE INFORMATIE	49
Inleiding	7	Van A tot Z	49
ACHTERGRONDEN	9	BEZIENSWAARDIGHEDEN	105
Het eiland	9	Toptien van bezienswaardigheden	105
De naam	12	Een dag naar Christoffelpark	105
De mensen	12	Duiken en snorkelen op een van de	
Politiek	13	60 duikplaatsen van het eiland	109
<i>De familie Godett</i>	14	Zondagse stranddag met de	
Economie	14	Curaçaoënen	110
Klimaat	17	Dagje Westpunt, lunch bij Jaanchi's	
Flora	18	restaurant	110
Fauna	19	Carnavalsoptocht (februari)	111
<i>Jaanchi's suikerdiefjes</i>	25	Bezoek aan Kurá Hulanda	111
Het leven onder water	26	Curaçao Sea Aquarium: zwemmen	
<i>Massabevruchting</i>	26	met dolfijnen	112
Koraal	26	Middagje Boca Sami: zwemmen en	
Geschiedenis	28	duiken	113
Spanjaarden	26	Wandeling door Punda met de	
Nutteloos	27	drijvende markt en de Marshe Bieu	115
Nederlandse ondernemers	27	Wandeling door Otrobanda	116
Slavernij	27	De musea van Curaçao	120
De 20e eeuw	32	Curaçaos Museum	120
In en na de Tweede Wereldoorlog	33	Maritiem Museum	115
<i>Roteiland</i>	33	Mikvé Israël-Emanuel Synagoge en	
Belangrijke jaartallen	34	Joods Cultuur-Historisch Museum	121
Religie	36	Museo Bolivariano/Octagon	121
Familie	36	NAAM, Nationaal Archeologisch	
<i>Buena Suerte</i>	37	en Antropologisch Museum	121
Taal	37	Postmuseum	121
<i>Zo wel en zo niet</i>	38	Fortkerk	122
Onderwijs	38	Museum Kurá Hulanda	122
Literatuur	39	Muntenmuseum	118
<i>Mi lenga</i>	40	Telemuseum	122
<i>Dubbelspel</i>	41	Museum Kas di Pal'i Maishi	122
Muziek, dans, toneel, film, beeldende		De stranden van Curaçao	123
kunst	42	Caracasbaai	123
<i>North Sea Jazz Curaçao</i>	44	Cas Abou	123
Keuken	45	Daaibooï	124
Volkslied	47	Jan Thiel	124

Flamingo in de zoutpannen

Inhoudsopgave

(Grote) Knip	124	Watamula	143
Kleine Knip	124	De mooiste plekken van Willemstad	144
Playa Jeremi	124	<i>De Soublettes</i>	144
Playa Kalki	124	Punda en Otrobanda	145
Porto Marie	125	Scharloo en Pietermaai	148
Seaquarium	125	Andere bezienswaardigheden	152
Santa Cruz	125	Beth Häim	152
Sint Michiel/Boca Sami	125	Botanische tuin en dierentuin	152
Piscadera Baai	125	Cunucu-huisje	152
Playa Lagún	125	Grotten van Hato	153
Vaersenbaai	125	Hofí Pastor en San Pedro	153
Blaauwbaai	128	Klein-Curaçao	154
Marie Pampoen	128	Kruidentuin Den Paradera	154
Westpunt Baai	128	Likeurstokerij	155
De landhuizen van Curaçao	129	Playa Canoa	156
Landhuis Ascension	130	Shete Boka Park en Boca Tabla	156
Landhuis Bloemhof	130	Struisvogelpark	157
Landhuis Daniel	131	Aloë vera-plantage	157
Landhuis Groot Santa Martha	132	Tafelberg	157
Landhuis Jan Kok	132	<i>Wat laatste tips!</i>	158
Landhuis Kenepa	132		
Landhuis Rooi Catootje	131	Over de auteur	159
Landhuis Dokterstuin	132	Register	160
<i>Het landhuis van Cola Debrot</i>	133		
De forten van Curaçao	134		
Duiken	136	OPGENOMEN KAARTEN	
Onderwaterpark	136	Curaçao, ligging	8
Tien regels voor de duiker	136	Curaçao, overzichtskaart	10-11
Toptien beste duikplekken van Curaçao	138	Curaçao, fysisch	20-21
Playa Kalki (Alice in Wonderland)	138	Curaçao, historische kaart	28-29
Mushroom Forest	138	West-Curaçao	103
Watervliegtuigwrak	138	Oost-Curaçao	104
Tugboat (of Townboat)	138	Christoffelpark	106-107
<i>Opletten: gevaarlijke onderwatersituatie!</i>	139	Punda	114
Jan Thiel	142	Otrobanda	118-119
Porto Marie (The Valley)	142	Stranden en landhuizen van	
Klein-Curaçao	142	Curaçao	126-127
Superior Producer	143	Duiklocaties	140-141
Oswaldo's Drop-off	143	Willemstad, totaaloverzicht	146-147
		Willemstad, Scharloo	150-151

wennen. Toeristen gaan vaak veel te snel en veel te lang in de zon zitten. Een Antilliaan zal tussen pakweg 12.00 en 16.00 uur altijd de schaduw opzoeken, de huid (zeker de ongeofefende) is eenvoudigweg niet bestand tegen die brandende zon.

Toeristen worden behalve door de constante hoge temperatuur ook vaak aangenaam verrast door het warme zeewater, gemiddeld 26,8° C.

De meeste Caribische stormen en orkanen gaan aan Curaçao voorbij, meestal trekken die over de meer noordelijk gelegen eilanden in het Caribisch gebied. Curaçao, Aruba en Bonaire liggen buiten de zogenoemde 'hurricane alley'.

Maar soms loopt het anders. In 1999 werd het eiland getroffen door de orkaan Lenny, die in Boca Sami, een vissersdorpje onder de rook van Willemstad, de bewoners van zo'n dertig huizen de deur uitjoeg. Veel mensen herinneren zich nog wel de foto's van koningin Beatrix, op dat moment op werkbezoek op Curaçao, wier hoed en kapsel niet helemaal stormvast bleken te zijn. Sinds 1954 was er niet meer zo'n orkaan over het eiland gegaan. In 2008 ontstond er een orkaan in het Caribisch gebied, Omar genaamd, die ook op het eiland veel (materiële) schade aanrichtte. In het najaar van 2010 regende het door orkanen in de regio zo hevig op het eiland, dat de straten blank stonden. Er vielen twee slachtoffers.

FLORA

Op Curaçao is het warm en droog en dat is natuurlijk goed te zien aan het aantal planten- en boomsoorten op het eiland. Het zijn er zo'n vijfhonderd en dat is niet echt veel. De begroeiing op het eiland doet kaal aan, grote delen zijn verdord of verzilt door de

zoute zeewind, je ziet er vooral héél véél cactussen. Die cactussen hebben een ingenieus systeem om water op te nemen en vast te houden. Als het regent ontspruiten binnen korte tijd regenwortels die het vocht opnemen zodat er niets verloren gaat. Curaçao heeft tien wilde cactussoorten, waarvan de kandelaarvormige *kadushi* en de rechte *datu* de bekendste en meest voorkomende zijn. Kadushi wordt ook gebruikt in gerechten (soep) en medicijnen. Maar er valt meer te ontdekken. Bijvoorbeeld de bekendste boom van de ABC-eilanden: de *dividivi*, ook wel bekend als de waaiboom. De vorm van deze boom wordt door de wind bepaald. En dan zijn er prachtige mangroves (*mangel*), die met hun wortels in het water staan en 'ademen' door luchtwortels die van de takken naar beneden hangen. Andere bekende bomen op het eiland zijn: de kalebas, de acacia, de geelhout en de rode zadelboom. Verder kan het niemand ontgaan dat op Curaçao veel aloë

Kadushi

vera groeit. Dat zijn groene planten met dikke, vettige bladeren en scherpe punten waarin sap en slijm zit. Oorspronkelijk groeide aloë vera alleen in het Middellandse-Zeegebied, maar inmiddels al meer dan anderhalve eeuw op Curaçao. Jarenlang werden deze bladeren gekookt en verhard tot hars en het sap werd in de farmaceutische industrie gebruikt. Tegenwoordig wordt het in cosmetica en huis-, tuin- en keukenmedicijnen gebruikt, bijvoorbeeld om de pijn van een verbrande huid te verzachten. Er is een aloë vera plantage op het eiland, waar de toepassingen van de plant bekeken kunnen worden (zie ook Bezienwaardigheden in deel 3). Dan kent het eiland de manzalinaboom, die op de stranden groeit. Het fruit van deze boom is zeer giftig en het sap kan enorm veel irritatie opwekken, vooral bij mensen die er allergisch voor zijn. Soms is een aanraking van de natte huid met het blad van deze boom genoeg voor een bijzonder pijnlijke ervaring, net alsof de huid verbrandt. Spoelen met koud water helpt. Hou kinderen ver weg van de boom!

Het Christoffelpark heeft vanzelfsprekend de meeste planten- en boomsoorten, waaronder bijzondere orchideeënsoorten. Verder wordt het eiland opgevrolijkt door de bougainville, hij is er in zeven kleuren, en de flamboyant. Voor oude volkshuizen is deze boom met helrood gekleurde bloemen nog veel te vinden. Vroeger was het de plek waar men 's middags even de schaduw zocht. Ongerepte natuur is nog te vinden op de Oostpunt van het eiland, bij landhuis Klein Sint Joris, waar de familie Maal allang een groot gebied in particulier bezit en gebruik heeft. Dit gebied is echter niet voor publiek toegankelijk. Hier is de natuur en het koraalrif nog amper aangetast.

FAUNA

Voor de dieren van Curaçao geldt eigenlijk hetzelfde als voor de planten: je moet er even naar zoeken. Het meest in het oog springen de roze flamingo's die eindeloos in de on-

Leguaan in de baai van Lagún

Eindeloos spelen op het strand

en antimuggencrème) loopt een baby, peuter of groter kind geen extra gezondheidsrisico's op Curaçao. Het drinkwater is goed en extra vaccinaties zijn niet nodig. Het lokale eten van Curaçao (van de snèk of strandtent) is simpel, voedzaam en veel kinderen houden ervan: rijst, kip, een stukje vis, tomaat en komkommer. Voor fruiteters is het eiland een paradijs met verse mango, papaja, (bak)banaan, limoen (lekker met suikerwater) en meloen. Er zijn veel ijssalons op het eiland en in de stalletjes is vers fruitsap te koop. In de restaurants is er meestal geen speciaal kindermenu, maar de porties kunnen wel aangepast worden.

Er zijn maar een paar openbare speelplekken, zoals bij het Wilhelminaplein in Punda en bij Winkelcentrum 77 aan de Jan Noorduynweg. De grote Amerikaanse fastfood-restaurants hebben vaak ook een kinder-

speelplaats. Bij de Piscaderabaai is tijdens het hoogseizoen een waterpark met diverse glijbanen geopend. De mooiste speelplaatsen voor kinderen zijn natuurlijk de stranden. Geschikte stranden voor (kleine) kinderen zijn Jan Thiel (met een grote waterglijbaan en speelplek), Playa Abou, Lagún en Seaquarium. Het strand loopt daar geleidelijk af en er zijn goede voorzieningen.

Verder zijn er volop activiteiten voor kinderen, zoals sport en spel (zie 'Sport'), zwemmen, snorkelen en duiken (er zijn ook duik- en snorkelcursussen voor kinderen) en excursies naar bijv. de dierentuin, de kruidentuin Den Paradera, Sea Aquarium (zwemmen met de dolfijnen en zeeleeuwen!), de struisvogelfarm, het Christoffelpark of gewoon een klein boottochtje. Zie voor bezienswaardigheden deel 3 of onder het kopje 'Excursies'.

KLEDING

Lichte, luchtige kleding is het kledingadvies voor Curaçao.

De Curaçaöenaar houdt ervan goed gekleed te gaan en zal niet gauw in korte broek oen zeker niet in badkleding een restaurant binnengaan. Het is dan ook aan te bevelen jurk/rok of overhemd en lange broek mee te nemen voor zo'n avond uit. Verder is het handig zonnebril, badkleding, zwemschoenen voor de rotsachtige stranden en sport- en duikspullen van thuis mee te nemen (duur op het eiland) en eventueel een vest voor een sporadische koele avond. Voor wandelaars zijn stevige schoenen, een pet (zon!), lange broeken en een lichtgewicht regenjas aanbevolen.

KLIMAAT

Op Curaçao is het altijd warm, alhoewel er bijna altijd (behalve als er een orkaan in de regio bezig is!) een verkoelende passaatwind waait. Door die wind heb je dan ook niet in de gaten dat je verbrandt, vooral op het midden van de dag. De echte Antilliaan zie je dan ook niet op die tijd op het strand, die houdt het hoofd liever koel.

Af en toe regent het op het eiland, meestal in september en meestal kort en hevig. In de regentijd zijn er veel muggen, die vooral in de schemering en 's nachts hun slag slaan. Wapen je dus met antimuggenspul, klamboe en de koelte van airconditioning. Het eiland ligt buiten de hurricane lane, slechts zelden scheert een orkaan langs het eiland.

KRANTEN

Curaçao heeft een aantal kranten, zowel in het Papiaments als in het Nederlands. Nederlandstalig zijn het Antilliaans Dagblad en de Curaçaose avondkrant Amigoe (de oudste krant van het eiland). Er is ook een Antilliaanse editie van de Telegraaf die op het

eiland wordt gedrukt, waarin echter niets Antilliaans te ontdekken valt, behalve lokale advertenties. Verder kent het eiland tal van lokale kranten in het Papiaments, zoals La Prensa, Extra en Ultimo Noticia. In de grote hotels liggen meestal de internationale kranten (Amerikaanse, Engelse en Nederlandse), in de meeste boekwinkels zijn deze kranten ook te koop. Voor toeristisch nieuws is er iedere week een Curaçaose versie van K-Passa, waarin alles staat over wat er te doen is op het eiland.

LUCHTHAVEN

De luchthaven van Curaçao heet Hato en ligt aan de noordkust van het eiland, zo'n 12 kilometer van Willemstad. Hij is onlangs grondig verbouwd en voorzien van enkele moderne winkels (kleding, souvenirs, kranten/boeken en snacks) en voorzieningen, zoals geldautomaten en autoverhuurbedrijven. Er komen en gaan zo'n 1 miljoen passagiers per jaar via Hato. Bij vertrek van het eiland moet iedereen ouder dan 2 jaar luchthavenbelasting betalen, tenzij dat al bij je ticket is inbegrepen (meestal wel tegenwoordig): US\$ 22,- of NAfl. 40,- p.p. Binnen de Nederlandse Antillen en naar Aruba moet men US\$6,- of NAfl. 11,- luchthavenbelasting betalen.

LUCHTVERBINDINGEN EN LUCHT-VAARTMAATSCHAPPIJEN

De vlucht naar Curaçao duurt zonder tussenstop ruim negen uur, de terugvlucht een uur korter (vanwege de wind in de rug). Vanuit Nederland zijn er op dit moment twee maatschappijen die rechtstreeks op Curaçao vliegen, KLM en Arkefly.

Door de komst van Arkefly heeft het toerisme een nieuwe impuls gekregen en heeft de KLM geen monopolie meer. Dat heeft lagere ticketprijzen tot gevolg, maar echt goedkoop

DUIKEN

Duiken is een van de grootste attracties van Curaçao. Nog meer dan de andere eilanden in het Caribisch gebied is het een waar duikersparadijs. Curaçao bestaat van oorsprong uit vulkanisch kalkgesteente waarop zich eeuwenlang koraal heeft afgezet. Dat is bij een eerste duik al te zien. Pal langs de kustlijn tref je schitterende koraalriffen aan. De afstand tussen kust en koraal is klein, wat dit eiland voor duikers dus nog aantrekkelijker maakt. Verder is het water rond het eiland bijzonder helder, waardoor je heel veel ziet. Ook als je meer van snorkelen houdt. Langs de zuidkust van het eiland liggen zo'n 60 duikplaatsen, waarvan er 44 zijn uitgerust met een ketting waarlangs je kunt afdalen en bovenkomen.

ONDERWATERPARK

Sinds 1955 hebben de stichtingen CARMABI en STINAPA zeeonderzoek op Curaçao gedaan. De laatste jaren richt het onderzoek zich vooral op het koraalrif. Dit heeft geleid tot het opzetten van de drie onderwaterparken van de Nederlandse Antillen. Tegenwoordig richt CARMABI zich niet alleen op de onderwaterwereld, maar ook op de bovenwaterwereld. De organisatie adviseert zowel de regering als particuliere organisaties op milieugebied. CARMABI / STINAPA, Piscadera Baai z/n, ☎ 4624242 of 561 1775.

TIEN REGELS VOOR DE DUIKER

- 1 Overschat jezelf niet. Duiken hoeft niet gevaarlijk te zijn, maar is het soms wel. Meestal als de duiker zich niet aan de regels houdt.
- 2 Duik nooit alleen! Neem altijd een 'buddy' mee.
- 3 Buiten het onderwaterpark zetten lokale vissers hun fuiken uit. Laat deze met

rust en voorkom zo moeilijkheden met de vissers.

- 4 Als je op weg bent naar dieper gelegen riffen, probeer dan zoveel mogelijk boven het zand te zwemmen. Dit voorkomt verstoring van het koraal en andere dieren. Het spreekt voor zich dat koraal nooit meegenomen mag worden.
- 5 Raak het koraal niet aan, ook niet door er aan te hangen of er op te staan of je boot eraan vast te leggen. Koraal is een levend organisme en kan beschadigd raken.
- 6 Het gebruik van een harpoen is verboden.
- 7 Wees voorzichtig in onderwatergrotten. Blijf niet al te lang binnen om drukte te voorkomen. De uitgeblazen lucht verzamelt zich onder het dak van de grotten en kan het leven van vissen bedreigen.
- 8 Laat nooit afval achter in zee.
- 9 Eet nooit zeeschildpadden. Zeeschildpadden worden met uitsterven bedreigd. Laat de vissen met rust. Sommige kunnen flink bijten, maar meestal doen ze niets als jij niets doet. Voor meer informatie over bijtende vissen zie fauna.
- 10 Laat je auto en andere spullen nooit onbeheerd achter.

Overal op Curaçao zijn geplastificeerde kaarten te koop met beschrijvingen en afbeeldingen van alle aanwezige vissoorten. Je kunt ze gerust meenemen onder water om de vissen die je tegenkomt op te zoeken. Behalve met de boot zijn veel duikplaatsen op Curaçao ook te bereiken met de auto. Nieuw is de duiksafari. Je huurt daarvoor een jeep bij een autoverhuurbedrijf en duikflessen bij een erkende duikschool en gaat zelf op ontdekkingsreis langs de kust van Curaçao. Natuurlijk nooit alleen! Het ziekenhuis bezit een decompressietank voor duikers. Deze is vierentwintig uur per dag beschikbaar.

Je kunt op Curaçao een aantal mooie wrakduiken maken

1. Playa Kalki
2. Mushroom Forest
3. Watervliegtuigwrak
4. Tugboat (of Townboat)
5. Jan Thiel
6. Port Marie (The Valley)
7. Superior Producer
8. Oswald's drop-off
9. Watamula
10. Klein Curaçao